

Intressant efter yran

Viel Bjerkeset Andersen
Rita Jokiranta
Konsthallen, Luleå

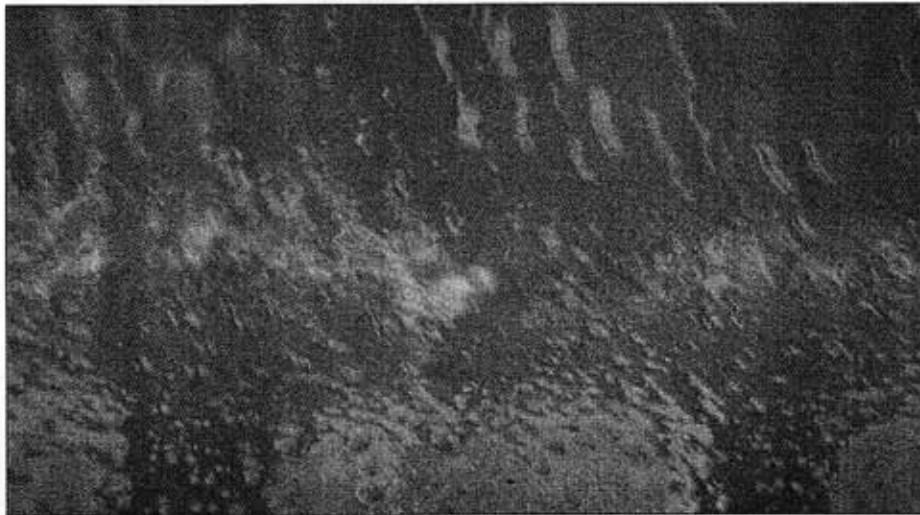
konst

DEN HELIGE FRANCISKUS älskade alla Guds skapelser och de älskade honom. Enligt legenden predikade den helige Franciskus även för de blygsamma sparvarna som lär ha tystnat när han talade. Sparven, och särskilt gråsparven är en kristen symbol för ödmjukhet. Det hela blir lite dubbelt, precis som det mesta i livet, då den kristna agapekärleken, den osjälviska kärleken, möter Eros mer köttsliga eftersom samma fågel i den grekiska mytologin är kärleksgudinnan Afrodites fågel.

Sparven har huvudrollen i Viel Bjerkeset Andersens intressanta installation *Prelude for Eternity - Transitory Circuits* i hall 1 på konsthallen i Luleå. Det är ett verk som vill påminna om vår dödlighet, ett förspel, för att låna en metafor av Karl Vennberg, till den stumma evighet vi alla en gång skall pensioneras till.

PÅ ETT UNDERIFRÅN be-lyst, fritt hängande, litet of-ferbord ligger en uppstoppad, till synes undergiven, gråsparv med utbredda vingar. Det finns något väd-jande i kroppsställningen som om den bad för sitt liv. Runt det lilla altaret hänger ett antal högtalare kopplade till rörelsedetektorer som aktiveras när besökaren rör sig i rummet.

Ur högtalarna strömmar olika ljud och röster som ekar in och ut och skapar en föränderlig ljudbild som vi med vår blotta närvaro bidrar till. Det blir en sinnebild för något utbytbar och förgängligt, lika efemärt som de rökslingor själva konsten i laserskuret stal

RANDOMLY. Like unconsciously. Rita Jokiranta.

ALL MY TEARS. Rita Jokiranta.

försöker föreviga i verket *Transitory moments - Drop, Blow, Contact* som hänger på hallens ena kortvägg. Livet som en rök, en illusion, liksom hinduismen beskriver det med bilden av Mayas slöjor, "ett spel" som bakom den skenbara mångfalden döljer en sann verklighet.

DENNA TANKE LIGGER ny-platonismen nära och därmed även kyrkan och Franciskus. Andersens bidrag i den tvådelade utställning som nu visas på konsthallen heter, fritt översatt "Efter yran - Förfluten närvaro" och ger många tankar om livets förgänglighet och vår vanmakt inför evighetsbegreppet samtidigt som hon i viss mån blottlägger språket

och konstens oförmåga be-träffande gestaltning av detta ogripbara.

Andersen har tillsammans sin medutställaren i hall 2, Rita Jokiranta, funnit en konstnärlig samsyn runt denna tematik.

Jokirantas bidrag heter fritt översatt "Efter yran - Spårande verkligheten" och består av en tvådelad video-projektion samt sex olika videor visade i monitorer. Sammantaget eftersträvas en helhet av alla kalejdoskopiska brottstycken som synes representera intryck i tillvarons stora flöde.

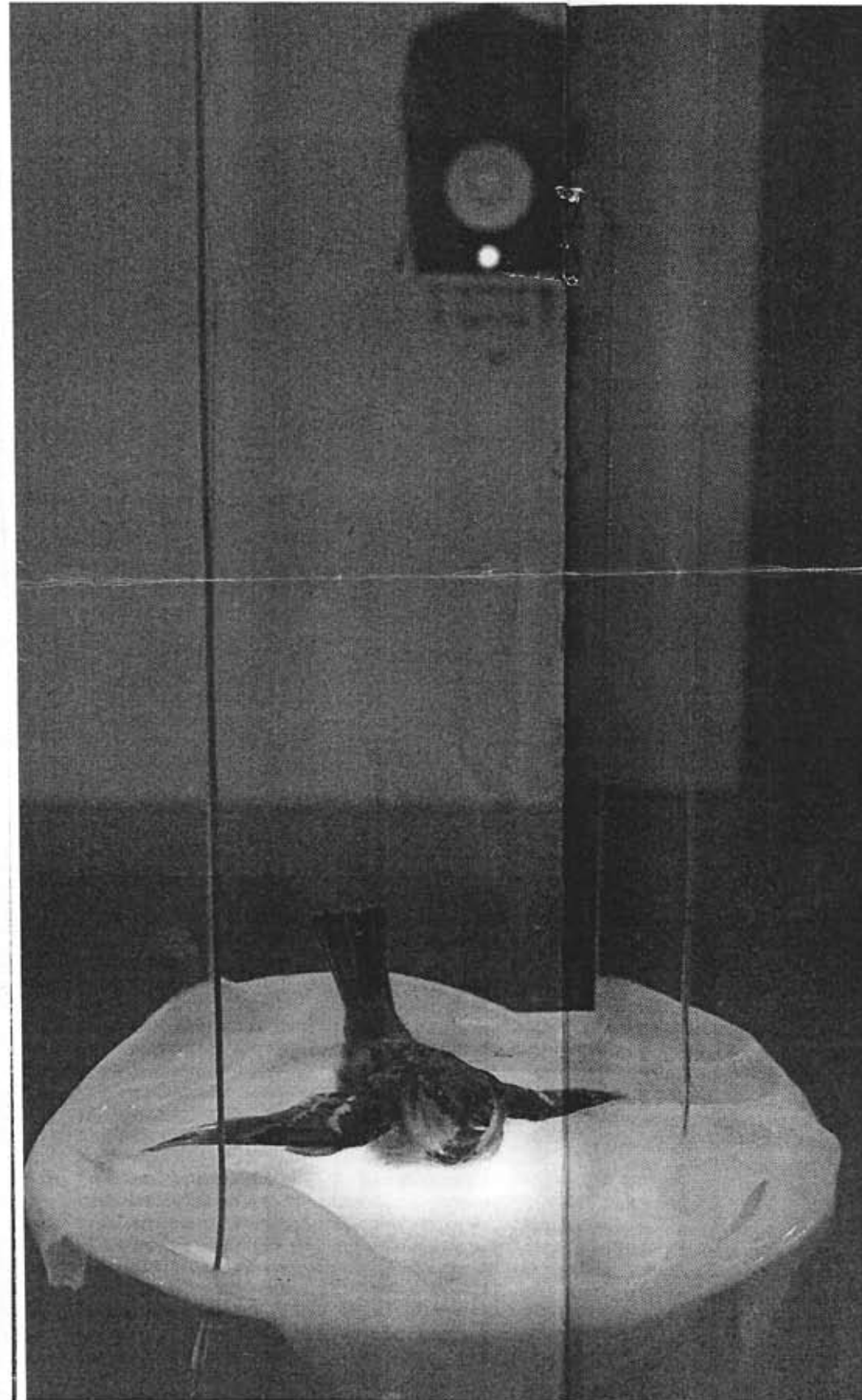
Filmerna och projektionerna består av loopar, utsnitt, som förtydligar det visuella och estetiska uttrycket. Slagregnet som piskar

mot fönsterrutan i *All my tears* eller biltvättens spännande vattenrörelser sedda inifrån kupén i *Randomly, like unconsciously*. De blåfärgade vackra vågspelet i *Background* pågår samtidigt som fyrverkerierna eller bombanfallen pågår i *Fighting de Evil*.

Utsnittens förtydligande störs emellertid och motverkas hela tiden av bruset från intilliggande bilder. Det är en företeelse av sin tid, ett zappande mellan de visuella intrycken, och det är väl det som är meningen.

Jag får samma känsla som jag upplever när jag tittar på tv:s kabelkanaler eller lyssnar på marknadsanpassade mediemoguler. Det är myckenhet som är det viktiga, inte egentligen vad som sägs. I en tid när nyliberaler och andra konservativa proklamerat historiens slut, försvinner även vikten i de konstnärliga utsagorna, berättelserna och utopierna. Då har den totala nivelleringen gjort sin entré. Då behövs heller inga utställningar det räcker med att titta ut genom fönstret.

Bertil Sundstedt

PRELUDE FOR ETERNITY. Viel Bjerkeset Andersen.